

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/228/2016
Identifikačné číslo spisu: 7016200930
Dátum vydania rozhodnutia: 26.09.2018
Meno a priezvisko: Mgr. Viliam Pohančenič
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7016200930.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Viliama Pohančeniča a členiek senátu JUDr. Judity Kokolevskej a JUDr. Viery Nevedelovej, v právnej veci navrhovateľa: A. V., nar. XX.XX.XXXX, L. XX, J., zastúpený: JUDr. Peter Franko, advokátska kancelária s. r. o., Popradská 82, Košice, v mene ktorej koná JUDr. Peter Franko, advokát a konateľ, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí odporkyne č. XXX XXX XXXX X - I., č. XXX XXX XXXX X - II., č. XXX XXX XXXX X - III., všetky zo dňa 08.01.2016 a rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 14.07.2016 o starobnom dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 1Sa/17/2016-33 zo dňa 02.09.2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 1Sa/17/2016-33 zo dňa 02. septembra 2016 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 1Sa/17/2016-33 zo dňa 02.09.2016 potvrdil rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X - I., č. XXX XXX XXXX X - II., č. XXX XXX XXXX X - III., všetky zo dňa 08.01.2016 ako aj rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 14.07.2016 a účastníkom nepriznal právo na náhradu trov konania. Napadnutým rozhodnutím odporkyne č. XXX XXX XXXX X - I. zo dňa 08.01.2016 bol navrhovateľovi zvýšený predčasný starobný dôchodok od 02.12.2012 na sumu 323,70 eur mesačne a podľa § 82 a § 293ce zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 461/2003“) mu bol zvýšený od 01.01.2013 na sumu 335,20 eur mesačne, od 01.01.2014 na sumu 344,10 eur mesačne a od 01.01.2015 na sumu 349,40 eur mesačne.

Napadnutým rozhodnutím odporkyne č. XXX XXX XXXX X - II. zo dňa 08.01.2016 bol navrhovateľovi podľa § 69a a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. zvýšený starobný dôchodok od 25.09.2015 na sumu 354,70 eur mesačne.

Napadnutým rozhodnutím odporkyne č. XXX XXX XXXX X - III. zo dňa 08.01.2016 bol

navrhovateľovi zvýšený starobný dôchodok od 01.01.2016 na sumu 356,60 eur mesačne. Napadnutým rozhodnutím odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 14.07.2016 bol navrhovateľovi podľa § 68 ods. 2, § 66 ods. 3 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. zvýšený starobný dôchodok od 01.01.2016 na sumu 360,60 eur mesačne.

V odôvodnení rozsudku krajský súd poukázal na to, že napadnutým rozhodnutím odporkyne č. XXX XXX XXXX X - I. zo dňa 08.01.2016 bol navrhovateľovi podľa § 68 ods. 2 a § 114 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. od 02.12.2012 zvýšený predčasný starobný dôchodok na sumu 323,70 eur mesačne za obdobie dôchodkového poistenia od 26.11.2007 do 31.12.2007. Následne napadnutým rozhodnutím odporkyne č. XXX XXX XXXX X - II. zo dňa 08.01.2016 mu bol podľa § 69a a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. zvýšený starobný dôchodok od 25.09.2015 na sumu 354,70 eur mesačne z dôvodu, že v období od 18.07.2015 do 24.09.2015 mu netrval nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku a napadnutým rozhodnutím odporkyne č. XXX XXX XXXX X - III. zo dňa 08.01.2016 mu bol podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. a § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 283/2015 Z. z., ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento zvýšenia úrazovej renty v roku 2016, zvýšený starobný dôchodok od 01.01.2016 na 356,60 eur mesačne. Z obsahu dávkového spisu odporkyne tiež vyplýva, že právoplatným rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 07.01.2008 bol navrhovateľovi od 26.11.2007 priznaný predčasný starobný dôchodok v sume 7.790 Sk mesačne a právoplatným rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 17.03.2008 mu bol od 26.11.2007 zvýšený predčasný starobný dôchodok na sumu 7.975 Sk mesačne. Ďalším právoplatným rozhodnutím odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 10.07.2015 bola navrhovateľovi podľa § 293bt ods. 2, § 67 ods. 5 a § 112 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z. zastavená výplata predčasného starobného dôchodku od 18.08.2015 z dôvodu vzniku povinného dôchodkového poistenia zamestnanca od 01.07.2015. Uvedené rozhodnutie taktiež nebolo napadnuté opravným prostriedkom. Odporkyňa po preskúmaní dávkového spisu navrhovateľa dospela k záveru, že navrhovateľovi nebol predčasný starobný dôchodok, ktorý sa od 25.09.2015 považuje za starobný dôchodok, zvýšený za obdobie dôchodkového poistenia od 01.07.2015 do 31.12.2015. Z uvedeného dôvodu vydala odporkyňa rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo 14.07.2016, ktorým navrhovateľovi podľa § 68 ods. 2, § 66 ods. 3 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. od 01.01.2016 zvýšila starobný dôchodok na sumu 360,60 eur mesačne. Ďalej krajský súd poukázal na spôsob výpočtu zvýšenia predčasného starobného dôchodku, resp. starobného dôchodku navrhovateľa, ktorý je uvedený v odôvodnení napadnutých rozhodnutí, s ktorými sa krajský súd v celom rozsahu stotožnil. Na základe vyššie uvedeného mal krajský súd za to, že nárok navrhovateľa na starobný dôchodok bol posúdený správne a v súlade s platnými právnymi predpismi o sociálnom poistení. Navrhovateľ nepredložil žiadne nové skutočnosti, ktoré by mali vplyv na zákonnosť napadnutých rozhodnutí odporkyne. Vzhľadom na to, že v opravnom prostriedku ani na pojednávaní krajského súdu neuviedol žiadnu konkrétnu námietku, v čom vidí nesprávnosť toho ktorého rozhodnutia odporkyne a opätovne namietal len výšku priznaného predčasného starobného dôchodku a správnosť rozhodnutí, ktoré už nadobudli právoplatnosť, konkrétne rozhodnutí zo dňa 07.01.2008 a zo dňa 17.03.2008, krajský súd majúc na zreteli, že nie je oprávnený preskúmať tieto právoplatné rozhodnutia a výpočet zvýšenia predčasného starobného dôchodku, resp. starobného dôchodku, nemohol pre neuvedenie konkrétnych skutočností tieto čo do ich rozsahu preskúmať. Vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu mal krajský súd za to, že odporkyňa rozhodla v súlade s platnými predpismi o sociálnom zabezpečení, pričom navrhovateľ neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by mali vplyv na zákonnosť vydaných rozhodnutí odporkyňou.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie označené ako „Kasačná sťažnosť“ navrhujúc zrušenie rozsudku krajského súdu a vrátenie veci krajskému súdu na ďalšie konanie. Namietal, že odporkyňa ani krajský súd sa nezaoberali konkrétnymi námietkami uvedenými v opravnom prostriedku. Porušenie jeho práv videl v tom, že odporkyňa a krajský súd nerozhodovali o celom predmete konania. Navrhovateľovi sa v roku 2015 premenil predčasný starobný dôchodok na starobný dôchodok. Vtedy zistil, že do výšky jeho dôchodku neboli započítané: a) vymeriavací základ za obdobie pôsobenia ako samostatne zárobkovo činná osoba (ďalej aj len „SZČO“) od 22.09.1992 do 28.11.2012, b) obdobie roku 2007 a c) vymeriavacie základy za rok 2015. Tieto nedostatky namietal osobne na pobočkách odporkyne a na základe jeho aktivity boli vydané všetky napadnuté rozhodnutia odporkyne zo dňa

08.01.2016, ako aj rozhodnutie odporkyne zo dňa 14.07.2016. Tieto rozhodnutia sa zaoberali iba vymeriavacím základom za rok 2015 a zohľadnili ho. Námietskou týkajúcou sa nezapočítania roku 2007 a celého obdobia pôsobenia ako SZČO sa nezaoberali. Uvedenú nezákonnosť navrhovateľ namietal vo svojom podaní zo dňa 03.06.2016 a v doplnení podania zo dňa 14.07.2016. Napriek tomu, že ju odporkyňa evidovala, nevysporiadala sa s ňou. Krajský súd taktiež nepostrehol túto nezákonnosť v postupe odporkyne a uznal napadnuté rozhodnutia za zákonné. Nezákonnosť postupu krajského súdu videl v nesprávnom posúdení veci, nakoľko krajský súd opomenul, že odporkyňa sa dopustila uvedených nedostatkov. Ďalej navrhovateľ namietal, že v zmysle rozsiahlej judikatúry Ústavného súdu SR má právo na to, aby sa v rámci prejednávania veci rozhodlo o celom merite. Má právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, v ktorom sa správny orgán vysporiada s námietkami a zaujme k nim stanovisko. Má tiež právo na to, aby nedochádzalo k „denegatio iustitiae“ a k arbitrárnym postupom správnych orgánov. Na záver dodal, že nárok na dávku uplynutím času v zmysle § 113 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. nezaniká. V zmysle § 112 uvedeného zákona je odporkyňa oprávnená nesprávne vypočítanú dávku zvýšiť a doplatiť. Nie je teda pravda, že dňa 07.01.2018 a 17.03.2008 sa o dávke definitívne rozhodlo právoplatnými rozhodnutiami a tento stav sa nemôže zmeniť.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd potvrdil ňou vydané napadnuté rozhodnutia ako vecne správne. K námietke týkajúcej sa nezapočítania vymeriavacieho základu za obdobie SZČO od 22.09.1992 do 28.11.2012, obdobia roku 2007 a vymeriavacie základy za rok 2015 do sumy starobného dôchodku odporkyňa uviedla, že navrhovateľ v žiadosti o predčasný starobný dôchodok zo dňa 26.11.2007 vyhlásil, že v období od 01.01.1993 do 29.04.1993 a v období od 01.01.1995 do 30.12.2004 bol SZČO popri zamestnaní, čo potvrdil aj svojím podpisom na žiadosti o predčasný starobný dôchodok. Odporkyňa mu na nárok na predčasný starobný dôchodok započítala obdobie od 01.01.1993 do 29.04.1993 a obdobie od 01.01.1995 do 31.12.2004 ako aj vymeriavacie základy SZČO popri zamestnaní, a to na základe evidenčných listov dôchodkového zabezpečenia nachádzajúcich sa v jej informačnom systéme. Na záver poukázala na napadnuté rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X - I. zo dňa 08.01.2016 o zvýšení predčasného starobného dôchodku navrhovateľovi od 02.12.2012 na sumu 323,70 eur mesačne, ďalej na napadnuté rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X - II. zo dňa 08.01.2016 o zvýšení jeho starobného dôchodku od 25.09.2015 na sumu 354,70 eur, napadnuté rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X - III. zo dňa 08.01.2016 o zvýšení starobného dôchodku od 01.01.2016 na sumu 356,60 eur ako aj na napadnuté rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 14.07.2016 o zvýšení starobného dôchodku navrhovateľa od 01.01.2016 na sumu 360,60 eur mesačne.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „SSP“).

Podľa § 492 ods. 1 SSP, konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s citovaným ustanovením najvyšší súd v konaní postupoval podľa ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej aj len „OSP“).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250a ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti napadnutých rozhodnutí odporkyne č. XXX XXX XXXX X - I., č. XXX XXX XXXX X - II., č. XXX XXX XXXX X - III., všetky zo dňa 08.01.2016 ako aj rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 14.07.2016 o zvýšení starobného dôchodku navrhovateľa.

Podľa § 69a ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., predčasný starobný dôchodok po dovŕšení dôchodkového veku je starobný dôchodok.

Podľa § 68 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., ak bol poistenec povinne dôchodkovo poistený ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba po priznaní predčasného starobného dôchodku, k sume predčasného starobného dôchodku vyplácaného ku dňu zániku nároku na jeho výplatu sa odo dňa zániku tohto dôchodkového poistenia pripočíta suma určená ako súčin súčtu osobných mzdových bodov získaných za obdobie dôchodkového poistenia a aktuálnej dôchodkovej hodnoty platnej ku dňu nasledujúcemu po zániku tohto dôchodkového poistenia. Na hodnotu osobného mzdového bodu podľa prvej vety prevyšujúcu hodnotu 3 sa neprihliada.

Z obsahu spisového materiálu vrátane administratívneho spisu odporkyne odvolací súd zistil, že navrhovateľovi bol rozhodnutím odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 07.01.2008 priznaný predčasný starobný dôchodok od 26.11.2007 v sume 7.790 Sk mesačne. Rozhodnutím odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 17.03.2008 mu bol predčasný starobný dôchodok zvýšený od 26.11.2007 na sumu 7.975 Sk mesačne z dôvodu dodatočného započítania obdobia dôchodkového poistenia získaného od 01.09.1972 do 31.03.1977 a po doplnení vymeriacieho základu získaného navrhovateľom v období od 01.01.2003 do 31.12.2004. Ďalším rozhodnutím odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 10.07.2015 bola navrhovateľovi podľa § 293bt ods. 2, § 67 ods. 5 a § 112 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z. zastavená výplata predčasného starobného dôchodku od 18.08.2015 z dôvodu, že navrhovateľ bol od 01.07.2015 povinne dôchodkovo poistený ako zamestnanec.

Navrhovateľ v opravnom prostriedku proti rozhodnutiam odporkyne namietal iba výšku predčasného starobného dôchodku vyjadrujúc nesúhlas s právoplatnými rozhodnutiami zo dňa 07.01.2008 a 17.03.2008 a nezapočítanie obdobia od 22.09.1992 do 28.11.1992, kedy pôsobil ako SZČO. V odvolaní proti rozsudku krajského súdu rozšíril námietku aj o nezapočítanie obdobia roku 2007. V prvom rade je potrebné uviesť, že proti rozhodnutiam odporkyne zo dňa 07.01.2008 a 17.03.2008 navrhovateľ nepodal odvolanie, tieto nadobudli právoplatnosť, a preto ich nemohol krajský súd a ani odvolací súd preskúmať.

K napadnutému rozhodnutiu odporkyne č. XXX XXX XXXX X - I. zo dňa 08.01.2016 odvolací súd uvádza, že odporkyňa postupovala v súlade s § 68 ods. 2 a § 114 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., keď navrhovateľovi zvýšila predčasný starobný dôchodok od 02.12.2012, t. j. najviac tri roky spätne od uplatnenia nároku na dôchodok.

Rovnako odporkyňa postupovala správne pri vydaní napadnutého rozhodnutia č. XXX XXX XXXX X - II. zo dňa 08.01.2016, ktorým navrhovateľovi zvýšila starobný dôchodok o 1,5 % na sumu 354,70 eur mesačne od 25.09.2015, a to z dôvodu, že v období od 18.07.2015 do 24.09.2015, t. j. 69 dní netrval nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku.

Aj pri vydaní napadnutého rozhodnutia č. XXX XXX XXXX X - III. zo dňa 08.01.2016 postupovala odporkyňa v súlade so zákonom a s poukazom na § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. a § 1 písm. a/ opatrenia, v zmysle ktorého sa starobný dôchodok v roku 2016 zvyšuje o 1,90 eur, mu ho zvýšila o túto sumu na 356,60 eur mesačne od 01.01.2016.

Vzhľadom na to, že navrhovateľovi nebolo započítané obdobie dôchodkového poistenia od 01.07.2015 do 31.12.2015, vydala odporkyňa rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 14.07.2016, ktorým mu starobný dôchodok zvýšila spätne od 01.01.2016 na sumu 360,60 eur mesačne.

Z právnej úpravy konania vo veciach sociálneho poistenia upravenej v tretej časti zákona č. 461/2003 Z. z. je zrejmé, že správne orgány sú povinné postupovať pred vydaním rozhodnutia tak, aby bol skutočný stav zistený presne a úplne a za týmto účelom zaobstarávajú aj potrebné podklady pre rozhodnutie. Pri posudzovaní vecí správne orgány rovnako dôkladne objasňujú všetky rozhodujúce skutočnosti bez ohľadu na to, či svedčia v prospech, alebo v neprospech účastníka konania. Odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutia odporkyne boli vydané v súlade s platnou právnou úpravou.

V konaní podľa tretej hlavy piatej časti OSP je predmet súdneho konania vymedzený tým, čo bolo predmetom rozhodnutia napadnutého opravným prostriedkom. Inými nárokmi, než boli riešené

napadnutým rozhodnutím odporkyne, sa súd zaoberať nemôže.

Neuniklo pozornosti odvolacieho súdu, že z evidenčných listov dôchodkového poistenia vyplýva, že navrhovateľ bol dôchodkovo poistený aj počas celého roka 2007 (jeho pracovný pomer skončil dňa 31.12.2007), pričom odporkyňa túto skutočnosť zohľadnila, takže navrhovateľova námietka uvedená v odvolaní proti rozsudku krajského súdu nie je dôvodná. Doba od 01.01.2007 - 25.11.2007 bola zhodnotená v rozhodnutí odporkyne zo dňa 17.03.2008 a doba od 26.11.2007 - 31.12.2007 bola zhodnotená v rozhodnutí odporkyne zo dňa 08.01.2016.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 ods. 1, 2 OSP ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 OSP tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ nebol v tomto konaní úspešný.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.